

სამუშაო რვეული

ქართული ენა უცხოელი შემსწავლელებისთვის

ადმეხი

B2

ზღვრული
განვითარებული დონე

www.geofl.ge

© ქართულის, როგორც უცხო ენის, სწავლების პროგრამა "ირბახი"

„აღმართი“ B2 (ზღვრული განვითარებული დონე) განკუთვნილია იმ შემსწავლელებისათვის, რომლებსაც განვითარებული აქვთ ენის დამოუკიდებლად ფლობის უნარი. ქართული ენის B2 დონეზე დაუფლების შემდეგ შემსწავლელს შეეძლება: სალიტერატურო ენის ნორმების ფარგლებში შედარებით ნაცნობ თემატიკაზე აგებული არგუმენტირებული ვრცელი მოხსენების, ლექციის, მიმდინარე მოვლენებზე რეპორტაჟისა და ახალი ამბების, ფილმების შინაარსის გაგება; ვრცელი ტექსტის სწრაფად წაკითხვა და მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მოძიება; დისკუსიის დროს საკუთარი მოსაზრებების გამოთქმა, ახსნა-განმარტებებისა და კომენტარების საშუალებით არგუმენტების მოყვანა, საკუთარი თვალსაზრისის დასაბუთება და დაცვა; ალტერნატიული შეხედულებების შეფასება; თავისუფლად, მოუმზადებლად საუბარი მშობლიურ ენაზე მოლაპარაკესთან და ყველაფრის დაწვრილებით გაგება; არგუმენტირებული ესეს წერა, განსხვავებული მოსაზრებების დადებითი და უარყოფითი მხარეების წერილობით განხილვა. ეს ენის ცოდნის ის პროგრესული საფეხურია, როცა შემსწავლელს უკვე შეეძლება გაუგებრობის გამომწვევი შეცდომების გასწორება, საკუთარი მეტყველების გაკონტროლება. სახელმძღვანელო შემსწავლელს აძლევს გრამატიკისა და ლექსიკის ცოდნას ისეთი მოცულობით, როგორიც საჭიროა ენობრივი უნარ-ჩვევების გამომუშავებისათვის B2 დონის შესაბამისად და ამზადებს ენის ფლობის შემდეგ დონეზე სწავლის გასაგრძელებლად.

ავტორები: თინათინ კილურაძე, ეკატერინე ქუთათელაძე
რედაქტორი — ნატა დავითაშვილი

ილუსტრატორ-დიზაინერი — ქეთევან ლომიშვილი
მოსასმენი დავალებები გახმოვანებულია სტუდია „ანასეულის“ მიერ.

www.geofl.ge

სახელმძღვანელო მომზადდა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ქართულის, როგორც უცხო ენის, სწავლების პროგრამა „ირზახის“ ფარგლებში.

პროგრამის ავტორი და ხელმძღვანელი — მარიკა ოძელი

ბლოკი 1

პირალი ცხოვრება

1 წაიკითხეთ შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 1, დავალება 3) ია ვეკუას დღიურის პირველი აზრები და მონიშნეთ (✓) სწორი წინადადება:

- ა. საქართველოში აკრძალულია პიროტექნიკის, ასაფეთქებლის შეძენა და გამოყენება.
- ბ. ლევანმა საახალწლოდ დიდი რაოდენობით შეიძინა ასაფეთქებელი.
- გ. ლევანი ჯარისკაცია.

2 წაიკითხეთ ლექსიკონის სტატიები და მონიშნეთ, რომელ დღესასწაულებს აღნიშნავს ლევანი ფეიერვერკებით:

ბედობა – ახალი წლის მეორე დღე – ორი იანვარი (გავრცელებული აზრით, რაც ამ დღეს დაგეხდება, მთელ წელს ისე გაატარებ).	ახალი წელი – ყოველი წლის დასაწყისი, წლის პირველი დღე, პირველი იანვარი.
შობა – რელიგიური დღესასწაული ქრისტეს დაბადების აღსანიშნავად (7 იანვარი).	გიორგობა – (რელიგიური დღესასწაული) წმინდა გიორგის სახელობის დღე (23 ნოემბერი და 6 მაისი).

3 დააკვირდით ფრაზებში ხაზგასმულ სიტყვებს და ჩამონათვალში იპოვეთ მათი სინონიმები:

ა. როდესაც სადამოს, საცობებისგან გაცოფებული მეგობრების სტატუსებს ვკითხულობ, ვხვდები, რომ გამიმართლა.

1. გაოცებული;
2. გაბრაზებული;
3. გადაღლილი.

ბ. პირველი ორი დღე მორცხვობდა, მერე აიწყვიტა და არ გაჩერებულა.

1. გათამამდა;
2. გალამაზდა;
3. გაიზარდა.

გ. მე საერთოდ არ მგულსხმობდა.

1. საყვედურს მეუბნებოდა;
2. ჩემზე არ ამბობდა;
3. მე მწერდა.

4 ნიმუშის მიხედვით შეცვალეთ წინადადებები:

მაგალითად

ია ამბობს, რედაქტორობა საინტერესოაო.

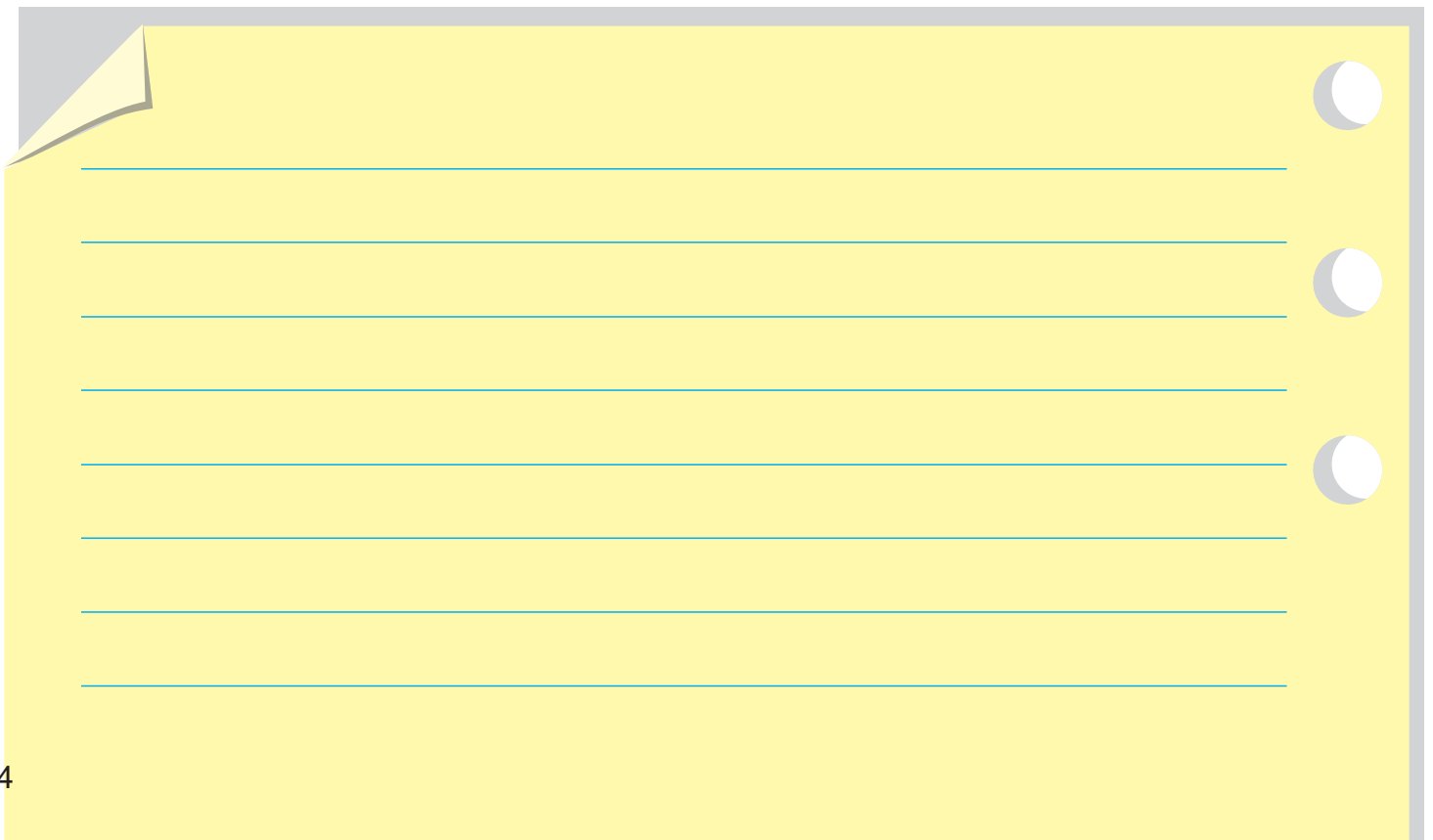
ია ამბობს, რომ რედაქტორობა საინტერესოა.

ა. მათე მაყაშვილი წუწუნებდა, ინტერნეტში კატების ფოტოები და ვიდეოები მომრავლდაო.

ბ. ლევანმა ნატო დეიდას უთხრა, ცოტა ხნით კნუტი მათხოვეთ, ვეთამაშები და დაგიბრუნებთო.

გ. იამ ინტერნეტით გაიგო, რომ „იგლზის“ გიტარისტი გარდაიცვალა.

5 რადიო „თავისუფლებამ“ რომ დღიურის დაწერა გთხოვოთ, თქვენ რას დაწერდით? აღწერეთ თქვენი ერთი დღის საქმიანობა:

ბლოკი 2

რა გვიშლის ხელს ბედნიერებაში

1 ბლოკში მოცემული სიტყვები დააჯგუფეთ კატეგორიების მიხედვით:

აზრის გამოთქმა

არგუმენტის მოყვანა

მაგალითის მოყვანა

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ვთვლი, რომ ...

..., რადგან

ვფიქრობ, რომ...

ჩემი აზრით, ...

(მე) მგონია, ...

... იმიტომ, რომ ...

ამის დასტურია

მაგალითად,

ამ იდეის საილუსტრაციოდ ...

მიმაჩნია, რომ ...

2 გადახედეთ შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 2, დავალება 2) მოცემულ ტექსტს და იპოვეთ სიტყვების მნიშვნელობა:

მითითება

რჩევა, შენიშვნა

საყვედური, უკმაყოფილება

თანხმობა, დადებითი პასუხი

თვითგვემა

საკუთარ მიზნებზე უარის თქმა

საკუთარი თავის ტანჯვა

საკუთარი ცხოვრების მართვა

დღევანდელობის შეგრძნება

ბედნიერების შეგრძნება

რეალობის შეგრძნება

მარტოობის შეგრძნება

წინ ელობება

ხელს უშლის

ხელს უწყობს

ხელს აფარებს

შეგნებულად

ფრთხილად

გამიზნულად

დაუფიქრებლად

მისწრაფება

მავნე, დამღუპველი აზრი

კეთილგანწყობა

ოცნება, მიზანი

3 რა არის თქვენთვის ყველაზე მეტად აქტუალური და ნაკლებად აქტუალური სტატიიდან „სტერეოტიპები, რომლებიც ბედნიერებას გვპარავს“? დაასაბუთეთ თქვენი მოსაზრება და მოიყვანეთ მაგალითი:

4 დაწერეთ რომელიმე ცნობილი ადამიანის შესახებ, რომელიც, თქვენი აზრით, ბედნიერად შეიძლება ჩაითვალოს. დაასაბუთეთ, რატომ ფიქრობთ ასე.

ბლოკი 3

რა არის ბედნიერება

1 ნახეთ ვიდეოჩანაწერი (1.1) და შეავსეთ ტექსტი ქვემოთ მოცემული სიტყვებით. სიტყვები ჩასვით შესაბამისი ბრუნვის ფორმით:

იმუნური სისტემა

შენარჩუნება

ბედნიერების ჰორმონი

განწყობა

ენდორფინი აძლიერებს ხელს უწყობს ჯანმრთელობის და იწვევს ადამიანში საუკეთესო მას უწოდებენ.

2 ვიდეოჩანაწერის (1.1) მიხედვით უპასუხეთ:

ა. რომელი ვიტამინი ამცირებს ორგანიზმში სტრესის ჰორმონებს?

ბ. რომელი პროდუქტები შეიცავს ამ ვიტამინს?

3 განმარტეთ ხაზგასმული სიტყვები:

ა. სწორად შერჩეულმა საკვებმა შეიძლება უფრო მეტი ენერგიით დაგმუხტოთ.

ბ. მუსიკალური თერაპია ხელს უწყობს სტრესისა და მტკივნეული შეგრძნებების შემცირებას.

4 ა. გადახედეთ ქვემოთ მოცემულ ტექსტებს და იპოვეთ მოცემული ზმნების შესაბამისი სახელზმნები (საწყისი და მიმლეობა):

შემცირდება
გაიზრდება
შენარჩუნდება
მოიმატებს

მუსიკალური თერაპია სტრესის შემცირებას უწყობს ხელს.
ენდორფინი ჯანმრთელობის შენარჩუნებას უწყობს ხელს.
მაღალსიხშირიანი ბგერითი სიგნალები სისხლში ლიმფოციტების რაოდენობის ზრდას უწყობს ხელს.
სპორტი ორგანიზმში ბედნიერების ჰორმონების მომატებას უწყობს ხელს.

მუსიკალური თერაპია კარგია სტრესის შესამცირებლად.
ენდორფინი საუკეთესოა ჯანმრთელობის შესანარჩუნებლად.
მაღალსიხშირიანი ბგერითი სიგნალები კარგია სისხლში ლიმფოციტების რაოდენობის გასაზრდელად.
სპორტი საუკეთესოა ორგანიზმში ბედნიერების ჰორმონების მოსამატებლად.

ბ. დააკვირდით სახელზმნებს და გაუსვით ხაზი საერთო ნაწილებს.

5 მე-4 დავალებაში დააკვირდით სახელზმნებს და მათი მიხედვით შემდეგი ზმნებისგან აწარმოეთ საწყისები და მიმლეობები:

ზმნა	საწყისი	მიმლეობა
გასუქდება		
გადიდდება		
დაპატარავდება		

ბლოკი 4

თაობები და ღირებულებები

1 გაეცანით განმარტებებს და შემოხაზეთ, რომელი მათგანი შეესაბამება ყველაზე უკეთ სიტყვას „კვლევა“:

ა. ცდა – ბიექტური სინამდვილის შემეცნების ერთ-ერთი ფორმა მეცნიერებაში. მისი მიზანია ჰიპოთეზების შემოწმება.

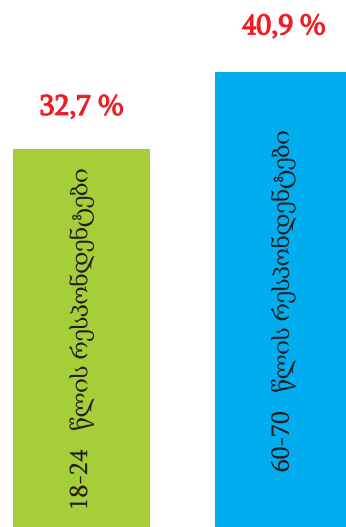
ბ. რომელიმე საკითხის გასაგებად, გასარკვევად შესრულებული სამუშაო; რაიმე ობიექტის მეცნიერული მიზნითა და მეთოდებით შესწავლა.

გ. იმ განზოგადებელ დებულებათა ერთობლიობა, რომლებიც ქმნის რომელიმე მეცნიერებას ან მის ერთ-ერთ დარგს; რაიმე დარგის ზოგადი, განყენებული საფუძვლები; ზოგადი, განყენებული მსჯელობა, შეხედულებები (პრაქტიკული მოქმედების საპირისპიროდ).

2 წაიკითხეთ ტექსტი შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 4, დავალება 2) და შეადგინეთ მონაცემთა სქემები ნიმუშის მიხედვით.

კოლექტივიზმი

3 ა. დააკვირდით კვლევის მონაცემებსა და შექმნილ სქემებს. რომელ ღირებულებას ანიჭებენ ყველაზე მეტ და ნაკლებ მნიშვნელობას საქართველოში? როგორ ფიქრობთ, რა არის ამის მიზეზი?

ბ. თქვენს ქვეყანაში რომ ჩატარებულიყო მსგავსი კვლევა, ეს ღირებულებები როგორი თანამიმდევრობით იქნებოდა წარმოდგენილი? დაასაბუთეთ, რატომ ფიქრობთ ასე.

4 მოუსმინეთ აუდიოჩანაწერს (1.2) და ქვემოთ ჩამოთვლილი სტერეოტიპებიდან მიუსადაგეთ რომელი თაობისთვისაა დამახასიათებელი:

შვილების თაობა

მშობლების თაობა

-------------------------	-------------------------

- ა. სტუმარს აუცილებლად უნდა გაუშალო სუფრა.
- ბ. სტუმარს აუცილებლად უნდა შევთავაზოთ ღვინო.
- გ. სტუმარს საკმარისია ყავა ან ჩაი შევთავაზოთ.
- დ. საჭესთან შეიძლება ნასვამი დაჯდეთ.

5 დაწერეთ, რა მიზეზებით არის განპირობებული თაობებს შორის განსხვავებები ამა თუ იმ საკითხთან დაკავშირებით. დაასაბუთეთ თქვენი მოსაზრებები არგუმენტებითა და მაგალითებით.

ბლოკი 1

მშობლები და შვილები

1 ჩამოწერეთ ძირითადი ასპექტები, როგორი უნდა იყოს თქვენთვის მისაბადი მშობელი:

2 როგორ გესმით სიტყვათშეთანხმება „მკაცრი მშობელი“. როგორია მკაცრი მშობელი?

3 ნახეთ გადაცემა „ჩემი ოჯახი“, ვიდეოჩანაწერი (2.1). რომელი მონაწილის მოსაზრება მოგწონთ ყველაზე მეტად? რატომ? რაში მიბაძავდით?

4 გადაცემა (ვიდეოჩანაწერი 2.1) „ჩემი ოჯახის“ რომელი მონაწილის მოსაზრება არ მოგწონთ? რაში არ ეთანხმებით? რატომ?

5 დაწერეთ, როგორია თქვენთვის იდეალური მშობელი. მოიყვანეთ არგუმენტები და მაგალითები (დაახლოებით 150 – 200 სიტყვა).

ბლოკი 2

ოჯახის განმარტება

1 კიდეც ერთხელ წაიკითხეთ განმარტებები ლექსიკონებიდან და მონიშნეთ (✓), რომელი ფრაზები გამოდგება ოჯახის დასახასიათებლად:

1. ნებაყოფლობითი კავშირი;
2. სისხლით ნათესაობა;
3. მორალური ურთიერთპასუხისმგებლობა;
4. სოციალური ჯგუფი / სისტემა;
5. ერთად მცხოვრები ნათესავები.

☐
☐
☐
☐
☐

2 წაიკითხეთ განმარტებები შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 2, დავალება 3) და შემოხაზეთ სწორი ფრაზები:

1. ოჯახში მეუღლეები თანაბარი ქონებრივი უფლებებით სარგებლობენ.
2. ოჯახი ეწოდება სახელმწიფოს მიერ ოფიციალურად დარეგისტრირებულ წყვილს.
3. ოჯახში შეიძლება უპირატესობა მიენიჭოს მხოლოდ ერთ მეუღლეს.
4. ოჯახი შეიძლება ეწოდოს ისეთ ჯგუფს, რომელშიც მხოლოდ ერთი მშობელი და შვილია.
5. ოჯახი შეიძლება ოფიციალურად დაურეგისტრირებელ წყვილსაც ეწოდოს.

3 იპოვეთ პირველ სალექსიკონო სტატიაში (წიგნის დავალება 3) განმარტებები და ზეკატეგორიები შემდეგი ფრაზებისთვის:

ცოლი შეირთო	გათხოვდა
ცოლს გაეყარა	ქმარს გაშორდა

4 დაუკავშირეთ ერთმანეთს მსგავსი მნიშვნელობის ფრაზები:

1. სამართლებრივი თვალსაზრისით;	ა. მეუღლეების თანაბარი პირადი და ქონებრივი უფლებები;
2. მეუღლეთა თანასწორუფლებიანობა;	ბ. ქონების გაყიდვა, გასხვისება, გაქირავება.
3. მართლზელა მშობელი;	გ. კანონის თანახმად;
4. ქონების განკარგვა.	დ. მართო ზრდის შვილს.

5 ლექსიკონის დახმარებით მარტივად განმარტეთ შემდეგი სიტყვები და ფრაზები:

მეუღლე _____

ქორწინების მოწმობა _____

დაქორწინება _____

საერთო ქონება _____

ბლოკი 3

ოჯახის განვითარების ეტაპები

1 წაიკითხეთ ნაწყვეტი ტექსტიდან შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 3, დავალება 2) და დაწერეთ განმარტებები:

ჰომეოსტაზი _____

განვითარების კანონი _____

2 ტექსტებზე დაყრდნობით, უპასუხეთ შეკითხვებს:

ა. რომელ ეტაპზე არის დედა ყველაზე მეტად დატვირთული საშინაო საქმეებით?

ბ. რომელ ეტაპზე უწევთ მშობლებს დამატებითი მოვალეობების თანაბრად განაწილება?

გ. რომელ ეტაპზე უწევთ მშობლებს სხვა სოციალურ სისტემასთან მჭიდრო და გრძელვადიანი თანამშრომლობა.

დ. რომელ ეტაპზე არის ყველაზე მნიშვნელოვანი ოჯახის შიდა კომუნიკაცია?

3 განმარტეთ ხაზგასმული სიტყვები კონტექსტიდან გამომდინარე:

ა. ამ ეტაპზე ოჯახის თითოეულ წევრს უწევს დიდი ძალისხმევისა და მოთმინების გამოჩენა.

ბ. ოჯახის მატერიალური უზრუნველყოფის საკითხიც მამაზე გადადის.

გ. ოჯახის შექმნის პირველ ეტაპზე მიმდინარეობს ახალგაზრდა ოჯახის გამიჯვნა მშობლების ოჯახისგან.

4 ა. გახაზეთ ერთ-ერთი სიტყვა, რომელიც უნდა მოძებნოთ ლექსიკონში, რომ გაიგოთ შემდეგი სიტყვათშეთანხმებების მნიშვნელობები:

პასუხისმგებლობების გადანაწილება

ურთიერთობის ჩამოყალიბება

საფრთხეს უქმნის

ყოფითი საკითხები

გავლენას ახდენს

წინა პლანზე წამოწევა

საფრთხის ქვეშ აყენებს

გამონაკლისს წარმოადგენს

ბ. მოძებნეთ ლექსიკონში გახაზული სიტყვები და განმარტეთ, რას ნიშნავს ჩამოთვლილი ფრაზები.

5 ა. ლექსიკონის მეშვეობით განმარტეთ შემდეგი ფრაზები:

1. კონფლიქტების მოგვარება
2. მოვალეობის საკუთარ თავზე აღება
3. მოთმინების გამოჩენა
4. ამოცანის გადაჭრა

ბ. იპოვეთ ტექსტში ანალოგიური ფრაზები:

მაგალითად

კონფლიქტების მოგვარება – პრობლემის მოგვარება

1. მოვალეობის საკუთარ თავზე აღება
2. მოთმინების გამოჩენა
3. ამოცანის გადაჭრა

6 გადახედეთ ტექსტებს წიგნში (დავალეზა 6) და მონიშნეთ, სწორია თუ არა შემდეგი გამონათქვამები:

	სწორია	არასწორია
რაც უფრო ასაკოვანია ოჯახი, მით უფრო მეტია უფროსი წევრების ავადმყოფობის ფაქტები.		
ოჯახის განვითარების ერთ-ერთ ეტაპზე როგორც შვილების კრიზისული ასაკის, ასევე მშობლების “შუალედური ასაკის კრიზისის”.		
რაც უფრო ახალგაზრდაა ოჯახი, მით უფრო ნაკლებია კონტაქტი მშობლების ოჯახთან.		

7 შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 3, დავალება 5) წაიკითხეთ ოჯახის განვითარების ეტაპები და მოკლედ (1-2 წინადადებით) აღწერეთ თითოეული მათგანი.

ბლოკი 4

აღრეული ქორწინება

1 ა. გაეცანით ინფორმაციას საკანონმდებლო ცვლილების შესახებ. ეთანხმებით თუ არა კანონის ცვლილებას? რატომ?

პირველი მოსმენით უკვე მიღებულია კანონპროექტი, რომელიც 16 წელს მიღწეულ გოგონათა ქორწინებას ეხება. ქორწინებაზე თანხმობის გაცემის უფლება აღარ ექნებათ მშობლებს – ეს საკითხი მხოლოდ სასამართლოს კომპეტენცია ხდება.

მომავალში საქართველოში 18 წლამდე ასაკის პირთა ქორწინება საერთოდ აიკრძალება.

ნაადრევი ქორწინების რიცხვით, საქართველო აღმოსავლეთ ევროპაში მეორე ადგილზეა მოლდავეთის შემდეგ.

2 შეადარეთ საქართველოს კანონმდებლობა თქვენი ქვეყნის კანონმდებლობას ქორწინების ასაკთან დაკავშირებით. რაში არის მსგავსება და განსხვავება?

3 ა. გაეცანთ სტატისტიკურ მონაცემებს საქართველოში ადრეული ქორწინების შესახებ. მოიძიეთ ანალოგიური სტატისტიკა თქვენს ქვეყანაზე/ რეგიონზე.

საქართველოში ქორწინების საშუალო ასაკი 20-24 წელია, თუმცა ბოლო პერიოდში ძალიან გახშირდა ადრეული ქორწინების შემთხვევები. სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაცემების მიხედვით, 2005 წელს საქართველოში შეიქმნა 18012 ოჯახი, აქედან 19 წლამდე ასაკის 3009 გოგონა და 724 ვაჟი დაქორწინდა, რაც ქორწინების საერთო რაოდენობის დაახლოებით 20%-ია.

ბ. საქართველოში ქორწინების სტატისტიკური მონაცემები შეადარეთ თქვენს ქვეყანაში/ რეგიონში არსებულ სტატისტიკურ მონაცემებს. რა მსგავსება და განსხვავებაა მათ შორის?

4 როგორ ფიქრობთ, არის საკანონმდებლო ცვლილება გამოსავალი, რომ ნაადრევ ქორწინება ავიცილოთ თავიდან? დაასაბუთეთ თქვენი მოსაზრება არგუმენტებით და/ან მაგალითებით.

5 დაწერეთ მცირე ზომის ესე საქართველოში ადრეული ქორწინების შესახებ (დაახლოებით 150 - 200 სიტყვა).

ბლოკი 1

ქართული მედია

- 1** შეადარეთ ერთმანეთს სამი მედიაპორტალის რუბრიკები:
www.tabula.ge, www.netgazeti.ge, www.radiotavisupleba.ge

რომელი პორტალია უფრო მოსახერხებელი თქვენთვის ინფორმაციის მისაღებად? დაასაბუთეთ, რატომ:

- 2** ნახეთ ვიდეოჩანაწერი (3.1) და დაალაგეთ საინფორმაციო ერთეულები (შემსწავლელის წიგნი, ბლოკი 1, დავალება 4) მნიშვნელოვნების მიხედვით: გამოკვეთეთ, რომელია მათგან მთავარი აზრი, რომელი – მეორეხარისხოვანი აზრი.

3 მარცხენა სვეტში ჩამოწერილ ფრაზებს დაუკავშირეთ მარჯვენა სვეტში მოცემული მსგავსი მნიშვნელობის ფრაზები.

ბორტზე მყოფი მოქალაქეები

იმაზე, რომ უნდა გაირკვეს

განაცხადა

დაწერა საიტზე

ვებგვერდზე განცხადება გამოაქვეყნა

თქვა

მიმდინარეობს საომარი მოქმედებები

თვითმფრინავის მგზავრები

იმის თაობაზე, რომ უნდა ჩატარდეს გამოძიება

ომია

4 ვიდეოჩანაწერიდან (3.1) გამომდინარე, კონტექსტის გათვალისწინებით, განმარტეთ შემდეგი ფრაზები:

გარე ძალების მხარდაჭერა აშკარაა.

დამნაშავე ძალები სათანადოდ უნდა დაისაჯოს.

წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს.

დადგინდეს ტრაგედიის მიზეზი.

5 ფრჩხილებში მოცემული სახელწოდებების შესაბამისი ზმნები წინადადებებში ჩასვით მართებული ფორმით:

ა. საგარეო საქმეთა მინისტრი..... (თანაგრძნობა) ყველა ქვეყანას და მათ მთავრობებს.

ბ. პრემიერი..... (წერა) სამხედროს წერილს დადუპულთა ოჯახებს.

გ. ტერორისტი..... (გაგზავნა) მუქარის წერილს მთავრობას.

დ. საქართველოს პარლამენტი..... (მისამძიმრება) გარდაცვლილთა ახლობლებს.

საინფორმაციო ტექსტები

1 აირჩიეთ ტექსტი, რომელიც არ დაგიმუშავებიათ შემსწავლელის წიგნიდან (ბლოკი 2, დავალება 2) და შეადგინეთ საინფორმაციო მონაცემთა რუკა:

2 წაიკითხეთ ქვემოთ მოცემული ორი ტექსტი. თქვენი აზრით, რა სახის საინფორმაციო საშუალებაში შეიძლება ვნახოთ თითოეული მათგანი?

1.
2.

N1

თბილისის ზოოპარკიდან მაიმუნები გაიქცნენ

2014-02-09 10:58:23

გუშინ, როდესაც ზოოპარკის თანამშრომლებს მაიმუნები ერთი ვოლიერიდან მეორე, საზაფხულო ვოლიერში შიდა გასასვლელით გადაჰყავდათ, პავიან ჰამადრილის ჯიშის ორი მაიმუნი გაექცათ.

როგორც ჩანს, გასასვლელი ცხოველებმა მანამდე დააზიანეს და სწორედ ამ დაზიანებული ადგილიდან გაიქცნენ.

თბილისის ზოოპარკის დირექტორის, ზურაბ გურიელიძის, თქმით, გაქცევისთანავე ცხოველებს დასაძინებელი პრეპარატით სავსე შპრიცები ესროლეს.

შედეგად, ერთ-ერთს ზოოპარკის ტერიტორიაზე დაეძინა, მეორემ კი პირველი არხის ტერიტორიაზე „რუსთავი 2“-ის პავილიონში შეაღწია და იქ დაეძინა, რის შემდეგაც ის დააბრუნეს ვოლიერში.

N2 აუ, გუშინ ისეთი მაგარი ამბავი ვნახე! უნივერსიტეტიდან მოვდიოდი, შუადღე იყო, სადღაც პირველი ან ორი საათი და ტელევიზიასთან ბევრი ხალხი დავინახე. მეთქი, მიტინგია, თურმე რა მიტინგი! ზოოპარკიდან მაიმუნები გაპარულან და იმიტომ იდგნენ. ისე, რომ დაიჭირეს, შემეცოდა, სიმპატიური ვინმე იყო. ვიღაც წვერებიანი კაცი ინტერვიუს აძლევდა ტელევიზიას, დიდი ხანია, გაქცევას გეგმავდნენ და კედელი გამოანგრისო. ორი გაქცეულა და ერთი მაშინვე დაუჭერიათ. მერე ზოოპარკში წაიყვანეს ისევ ის საწყალი და მეც წამოვედი, რაღა მეკეთებინა.

3 კიდევ ერთხელ წაიკითხეთ ზემოთ მოცემული ორი ტექსტი და ამოწერეთ, რა განასხვავებს მათ ერთმანეთისგან:

ტექსტი N1	ტექსტი N2
ზუსტი ინფორმაცია: 2014-02-09 10:58:23	დაუზუსტებელი ინფორმაცია: „შუადღე იყო, სადღაც პირველი ან ორი საათი“

4 მოიფიქრეთ ან გაიხსენეთ რაიმე ამბავი, შეადგინეთ მასზე ინფორმაციის რუკა. შემდეგ დაწერეთ ორი ტექსტი: ერთი სტატია პრესისთვის, მეორე – ახალი ამბავი მეგობრებისთვის სოციალურ ქსელში გასაზიარებლად.

ა.

ბ. _____

5 შეადარეთ მე-2 დავალების ტექსტები ერთმანეთს:

ა. რა წყაროს ეყრდნობა ტექსტი:

პირველ შემთხვევაში _____

მეორე შემთხვევაში _____

ბ. პირველი ტექსტიდან ამოწერეთ ხაზგასმული ზმნები და მიუწერეთ რომელი სერიის ფორმებია.

მეორე ტექსტიდან ამოწერეთ ხაზგასმული ზმნები და მიუწერეთ რომელი სერიის ფორმებია.

გ. როგორ ფიქრობთ, რატომ გამოიყენება და რას გამოხატავს თურმეობითის ფორმები მეორე ტექსტში?

6 ა. წაიკითხეთ ნაწყვეტი ტექსტიდან და შეადგინეთ საინფორმაციო რუკა:

„შემოვარდა თურმე ნარიყალადან მომსკდარი წყალი და აბანოს მიწისქვეშა სარდაფებში შევარდნილა. შეშინებული ქალები წივილ-კივილით, თმების გლეჯითა და ლოყების ხოკვით მივარდნიან კარს და იმის ნაცვლად, თავისკენ გაეღოთ, იქეთ მისწოლიან და თვითონვე დაუგმანავთ გასასვლელი. და როდესაც სარდაფები პირამდე გაივსო შლამიანი და მღვრიე წყლით და როდესაც სარდაფებში კივილ-წივილი შემწყდარა, საშველად მოვარდნილი კაცები მიმხვდარან, რომ გოგირდის აბანოებში სიცოცხლე გათავდა...”

(ნოდარ დუმბაძე, „მარადისობის კანონი“)

ბ. როგორც ჟურნალისტმა, დაწერეთ ამბის ოფიციალური ვარიანტი ახალი ამბების გაზეთისთვის:

დამატებითი ცნობები:

სად? თბილისი, აბანოთუბანი

როდის? 1956 წელი

რა? წყალდიდობა

ბლოკი 3

ყვითელი პრესა

1 წაიკითხეთ ქვემოთ მოცემული ტექსტი და საჭიროების მიხედვით, შეავსეთ/შეასწორეთ ყვითელი პრესის თქვენეული განმარტება.

ეს სახელწოდება დიდი ხნის წინ დამკვიდრდა პრესაში. ყვითელ პრესაში ნებისმიერი სახის სკანდალები და იაფფასიანი სენსაციები იბეჭდება. არ გაინტერესებთ, რატომ მიაკუთვნეს მას მაინცდამაინც ყვითელი ფერი, ან რა ისტორია იმალება მის უკან? „ყვითელი პრესა“ თავდაპირველად ამერიკაში გაჩნდა. ამერიკელმა მხატვარმა და გრაფიკოსმა რიჩარდ ოუტკოლტმა 1895 წელს ნიუ-იორკის ერთ-ერთ გაზეთში სახელად – „მსოფლიო“, იუმორისტული ხასიათის ილუსტრაციების გამოქვეყნება დაიწყო, რომელსაც იუმორისტული ტექსტი ჰქონდა დართული. ნახატებში გამოსახული იყო ბიჭუნა ყვითელი პერანგით, რომელსაც სხვადასხვა სახალისო გამოთქმები და ფრაზები მიეწერებოდა. მალევე, ამ არასერიოზულმა იუმორისტულმა ნახატებმა მიიღო სახელწოდება – „ყვითელი ბიჭუნა“.

ამერიკული საზოგადოება აღფრთოვანებული იყო ამ პუბლიკაციებით. მალევე, ამერიკულმა გაზეთმა – „ნიუ-იორკ – ჟურნალმა“ გადაიბირა მხატვარი და ანალოგიური ნახატების სერიების ბეჭდვა დაიწყო. ბუნებრივია, ამ ორ გაზეთს შორის უთანხმოებამაც იფეთქა. ისინი „ყვითელი ბიჭუნას“ პირველობაზე დავობდნენ. 1896 წელს „ნიუ იორკ-პრესის“ დირექტორმა ერვინ უორდმენმა, თავის ჟურნალში კრიტიკული სტატია გამოაქვეყნა. მოცემულ სტატიაში მან ორივე კონკურენტი გაზეთს ზიზღით „ყვითელი პრესა“ უწოდა. მან დაწერა, რომ ეს გაზეთები არ ერიდებოდნენ თავიანთი უხამსი და იაფფასიანი მეთოდით პუბლიკის გადაბირებას. სწორედ ამ სტატიის გამოსვლის შემდეგ დამკვიდრდა მოცემული ფრაზა – „ყვითელი პრესა“ ჩვენს ლექსიკონში.

<https://teasblogi.wordpress.com/2014/10/01>

2 კიდევ ერთხელ წაიკითხეთ ზემოთ მოცემული ტექსტი და მოუფიქრეთ სათაური.

3 ტექტის მიხედვით აღნიშნეთ, სწორია თუ არა მოცემული წინადადებები.

	სწორია	არასწორია
1. ყვითელი პრესა ლონდონიდან იღებს სათავეს.		
2. ყვითელი ბიჭუნას დახატვა ამერიკელმა მხატვარმა ერვინ უორდმენმა დაიწყო.		
3. ტერმინი „ყვითელი პრესა“ ერვინ უორდმენის სახელს უკავშირდება.		
4. ორი გაზეთი ერთმანეთს „ყვითელი ბიჭუნას“ გამო დაუპირისპირდა.		
5. ამერიკულ საზოგადოებას ძალიან მოსწონდა „ყვითელი ბიჭუნას“ პუბლიკაციები.		

4 ამოწერეთ ტექსტიდან ერთი წინადადება, რომლითაც დაახასიათებთ „ყვითელ პრესას“.

ბლოკი 4

ჟურნალისტური ეთიკა

1 წაიკითხეთ ქვემოთ მოცემული ტექსტს და თქვენი სიტყვებით დაწერეთ, რას ნიშნავს ჟურნალისტური ეთიკის ქარტია.

	ახალი სიტყვები
ჟურნალისტური ეთიკის ქარტია პრეამბულა სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლება ადამიანის ერთ-ერთი ძირითადი უფლებაა. ჟურნალისტის ნებისმიერი პროფესიული უფლება-მოვალეობა გამომდინარეობს საზოგადოების უფლებიდან, იყოს ინფორმირებული მოვლენების შესახებ. ქარტია ეფუძნება ევროპის საბჭოს „ადამიანის ძირითად უფლებათა და თავისუფლებათა ევროპული კონვენციის“ მე-10 მუხლსა და „ჟურნალისტების საერთაშორისო ფედერაციის“ მიერ აღიარებულ „ჟურნალისტების ქცევის პრინციპების დეკლარაციას“. ეს პრინციპები პროფესიული ქცევის სტანდარტად დამკვიდრდა იმ ჟურნალიტებისთვის, რომლებიც მოიპოვებენ, გადასცემენ და ავრცელებენ ინფორმაციასა და კომენტარებს მიმდინარე მოვლენებზე.	

2 ტექსტის მიხედვით, რა კავშირია ჟურნალისტსა და საზოგადოებას შორის?

3 კიდევ ერთხელ გადახედეთ შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 4, დავალება 3) მოცემულ ჟურნალისტური ეთიკის ქარტიის მუხლებს. აირჩიეთ ერთი-ერთი მათგანი, რომელიც თქვენთვის ყველაზე საინტერესო და მნიშვნელოვანია. დაწერეთ მისი მნიშვნელობის შესახებ. დაასაბუთეთ თქვენი აზრი არგუმენტებით.

ბლოკი 1

როგორ ვაბარებთ თავისუფალ ღროს?

1 წაიკითხეთ ნაწყვეტი კვლევიდან და დააკვირდით ხაზგასმულ წინადადებებს. დაწერეთ, რომელი ფრაზებით არის გადმოცემული ქალებისა და კაცების მონაცემების

მსგავსება:

განსხვავება:

კომპანია "ეისითის" კვლევამ აჩვენა, რომ ყოველდღიურ აქტივობებზე ქალისა და კაცის მიერ დახარჯული დრო თანაბარი არ არის. კვლევა ეყრდნობა ფოკუს ჯგუფების მონაცემებს.

ჯერჯერობით საქართველოში ორი ასეთი კვლევა ჩატარდა. ერთ-ერთი კვლევის მიხედვით, კაცებს ქალებზე ორჯერ მეტი თავისუფალი დრო აქვთ (ქალი და კაცი საქართველოში, 2006). მეორე კვლევის თანახმად, დასაქმებული ქალების 77% დამატებით 2 საათზე მეტს ხარჯავს სახლის საქმეებზე.

ქალების მიერ შესრულებული უსასყიდლო სამუშაოს ოდენობა კაცების მიერ შესრულებულთან შედარებით დიდია, კერძოდ, 13-ჯერ აღემატება. ფოკუს ჯგუფის მონაწილე ქალებისა და კაცების მიერ ცალ-ცალკე შევსებული დროის ცხრილი საინტერესო ინფორმაციას გვაწვდის. ყველა რეგიონში ქალები ჩართული არიან იმ საოჯახო საქმეების შესრულებაში, რომლებსაც კაცები არ ასრულებენ. ამავდროულად, დამატებით ქალები მსხვილფეხა საქონელსაც უვლიან. ქალებისაგან განსხვავებით, კაცებს ავალიათ გარკვეული საქმეები ოჯახში. ესენია: ზამთრისთვის შეშის შეგროვება ან სახლში დაზიანებული ნივთების შეკეთება.

დღის განმავლობაში შრომაზე დახარჯული საათების რაოდენობა რეგიონების მიხედვით განსხვავდება. სამეგრელოში განსხვავება ქალისა და კაცის მიერ დახარჯულ დროს შორის ორსაათ-ნახევარია, ქვემო ქართლში – 3 საათი, აჭარაში – სამსაათ-ნახევარი, სამცხე-ჯავახეთში – 4 საათი, ხოლო კახეთში – 8 საათი. კაცები ქალებზე მეტს მხოლოდ შიდა ქართლში შრომობენ, სადაც განსხვავება 2 საათს უდრის. კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე დასკვნა ასეთია: წლის განმავლობაში კაცები ქალებთან შედარებით ოდნავ უფრო მეტ სამუშაო დღეს ხარჯავენ სასოფლო-სამეურნეო აქტივობებზე (98.15), ვიდრე ქალები (84.29). თუმცა მონაცემები რეგიონების მიხედვით განსხვავდება: აჭარაში ქალები უფრო მეტ დღეს (92.2) მუშაობენ, ვიდრე კაცები (85.5).

სხვა რეგიონებში კი კაცები თითქმის ისევე შრომობენ, როგორც ქალები. კახეთში კაცები გაცილებით მეტ დღეს (91.34) შრომობენ, ვიდრე ქალები (54.76). ყველაზე დიდი განსხვავება კი შიდა ქართლში დაფიქსირდა, სადაც კაცები წელიწადში 146.86 დღეს შრომობენ, ხოლო ქალები – 88.45 დღეს.

2 დააჯგუფეთ მსგავსებისა და განსხვავების გამომხატველი ფრაზები ცხრილში:

პირიქით	ისევე, როგორც...
მაშინ, როცა...	-ისგან განსხვავებით
ასევე	-ის მსგავსად
როგორც..., ასევე	-ც...
	-თან შედარებით უფრო...

განსხვავების გამოხატვა	მსგავსების გამოხატვა

3 დააკვირდით შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი1, დავალება 2) მოცემულ სტატისტიკურ მონაცემებს და აღწერეთ მსგავსება-განსხვავებები თბილისისა და რეგიონების მცხოვრებთა შორის.

4 ჩაატარეთ მცირე კვლევა, ჰკითხეთ თქვენს ახლობლებს (ქალაქისა და სოფლის მცხოვრებლებს, ქალებსა და კაცებს), როგორ ანაწილებენ დროს. გააკეთეთ თქვენი სტატისტიკა და მოიფიქრეთ, რით არის განპირობებული დროის ასეთი განაწილება?

5 თქვენთვის აუცილებელი და სასურველი მოქმედებებით შეავსეთ ცხრილი პირველ პირში:

აუცილებელი მოქმედება	სასურველი მოქმედება

6 შეავსეთ სასურველი, მაგრამ არმომხდარი მოქმედების გამომხატველი ზმნის ფორმები ნაცვალსახელებით ან ზმნური ფორმებით:

..... მემოგზაურა

ჩვენ

შენ

თქვენ

მას

..... ემოგზაურათ

7 დაწერეთ, მეტი თავისუფალი დრო რომ გქონოდათ, რა შეგეძლოთ გაგეკეთებინათ და არ გაგიკეთებიათ (გამოიყენეთ სასურველი, მაგრამ არმომხდარი მოქმედებების გამომხატველი ფორმები).

ბლოკი 2

ლაკარგული თამაშები

1 დაწერეთ, თამაშობდით თუ არა ეზოში? რომელი თამაში უფრო მოგწონდათ და რატომ?

2 გადაიკითხეთ შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი2, დავალება 3) ტექსტი და მონიშნეთ, რას შეიძლება ნიშნავდეს:

ერთი იყო თენეიშვილი, იმას ვერცერთი კაცი ვერ ეწეოდა, ცხენს ასწრებდა. ცხენზე ენიძლავებოდა ხალხს და უგებდა კიდევ.

- ა. ცხენს ეჯიბრებოდა სირბილში;
- ბ. ყველაზე ძლიერ მოთამაშეს ეჯიბრებოდა ცხენით;
- გ. თუ მოიგებდა, წაგებული ცხენს მისცემდა.

3 ნახეთ ვიდეოჩანაწერი (4.3 ა) და ამონიშნეთ რომელი ფრაზა რომელ სურათს შეესაბამება.

				
მისი საყვარელი თამაში იყო ომოხანა.				
ბავშვობაში ეზოდან ამოსვლა არ უნდოდა.				
ცდილობს ბავშვობის გამოცდილება გაუზიაროს შვილებს.				
მოსწონდა ეზოში ბევრ ბავშვთან ერთად ყოფნა და ათასგვარი თამაში.				
ბავშვებს კომპიუტერთან ურთიერთობის დროს გარკვეულ ლიმიტს უწესებს.				
მისი დისშვილი კომპიუტერს არ სცილდება.				

4 ა. ნახეთ ვიდეოჩანაწერი (4.3 ბ) და შეავსეთ გრაფა გადაცემის წამყვანების მიერ გამოთქმული მოსაზრებებით.

ძველი თამაშების დადებითი მხარეები:	თანამედროვე თამაშების დადებითი მხარეები:

ბ. დაიყავით ჯგუფებად და მეოთხე დავალების ცხრილი შეავსეთ თქვენი არგუმენტებით.

ბლოკი 3

ტურისტული მომსახურება საქართველოში

1 ცხრილში გამოტოვებული ადგილები შეავსეთ ზმნების შესაბამისი ფორმით:

მეორე კავშირებითი	მეორე თურმეობითი
დავხარჯო	
	ევარჯიშა
დათვალო	
	ჩაგვეტარებინა

2 წაიკითხეთ წინადადებები და შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები:

როგორც, ასევე მაშინ, როცა – თან შედარებით უფრო

ა. აჭარის რეგიონის ტურისტული დეპარტამენტის მონაცემების მიხედვით 2014 წლის ტურისტული ზრდის მაჩვენებელ , 2015 წლის სტატისტიკური მაჩვენებელი გაიზარდა.

ბ. მოსახლეობის გამოკითხვის მიხედვით საზღვაო კურორტებიდან საქართველოში პოპულარულ დასასვენებლ ადგილად ითვლება ანაკლია და ქობულეთი, უცხოელი ტურისტების აზრით, გონიოსა და კვარიათში საუკეთესო პლაჟები და ჰავაა.

გ. ტურისტული კომპანიები გვთავაზობენ ჯგუფურ, ინდივიდუალურ ტურებს.

3 ა. ჩამოწერეთ დასვენებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტორები:

კეთილმოწყობილი სასტუმრო;

გართობის შესაძლებლობა;

ადგილობრივი მოსახლეობის კეთილგანწყობა.

ბ. ჩამოთვლილი ფაქტორები დანომრეთ იმის მიხედვით, თუ რომელს აქცევთ მეტ ყურადღებას. ისაუბრეთ, რატომ არის ესა თუ ის ფაქტორი უფრო მნიშვნელოვანი.

4 დაწერეთ თქვენი აზრი: რა ფაქტორებმა შეიძლება შეუწყოს ხელი ადგილობრივი ტურიზმის განვითარებას?

5 გამოიყენეთ ქვემოთ მოცემული ფრაზები და დაწერეთ, რას გვიჩვენებს შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 3) მეხუთე დავალების სქემა:

გამოკითხვის შედეგად აღმოჩნდა, რომ აფხაზეთში

ჩატარებულმა კვლევებმა აჩვენა, რომ სამეგრელოში

განაწილებული მაჩვენებლების მიხედვით ჩანს, რომ მცხეთა-მთიანეთში

მოცემული სქემის მიხედვით, გამოკითხულ რესპონდენტთა უმრავლესობა

6 შემსწავლელის წიგნის (ბლოკი 3, დავალება 6 ბ) მიხედვით დაწერეთ რეგიონებისთვის ტურისტული პოტენციალის ზრდის როგორც ხელშემწყობი, ისე ხელის შეშლელი ფაქტორები:

7 როგორ ფიქრობთ, თქვენს რეგიონში არის საკმარისი პოტენციური რესურსები იმისთვის, რომ ის იქცეს ტურისტებისთვის მიმზიდველ ადგილად? შეაფასეთ თქვენი რეგიონი შემდეგი კატეგორიების მიხედვით:

ტრანსპორტი

დანახარჯები

ბლოკი 4

ინდივიდუალური თუ ჯგუფური ტურიზმი?

1 გამოჰკითხეთ ერთმანეთს, როგორ გირჩევნიათ მოგზაურობა: ტურისტულ ჯგუფთან ერთად ტურისტული ბიუროს მარშრუტით თუ ინდივიდუალურად?

2 აღწერეთ, რას გულისხმობს თანამედროვე და მოდერნიზებული სისტემა, რომელზეც ვიდეოჩანაწერში (4.2) საუბრობენ:

3 რომელ დამატებით სერვისებზეა საუბარი ვიდეოჩანაწერში (4.2). თქვენთვის რომელი მათგანია უფრო პრიორიტეტული და რატომ?

4 რას გულისხმობს კულტურული ტურიზმი? დაწერეთ, არის თუ არა თქვენთვის მნიშვნელოვანი, ტურისტულ პაკეტში შედიოდეს ამ ტიპის მომსახურებაც, რატომ?

5 მოსმენილი ინფორმაციიდან (ვიდეოჩანაწერი 4.2) გამომდინარე, თქვენი აზრით, ტურის დაგეგმვის დროს რა მნიშვნელოვანი ფაქტორები უნდა გავითვალისწინოთ?

ბლოკი 1

მუსიკოსი

1 წაიკითხეთ ტექსტი შემსწავლელის წიგნიდან (ბლოკი 1, დავალება 2) და დაწერეთ, რომელი მუსიკოსის მიმართ გაგაჩნიათ სიმპათია ან ანტიპათია:

2 როგორ ფიქრობთ, როგორი დამოკიდებულება ჰქონდა ტუჩის გარმონზე დამკვრელ მუსიკოსს მევიოლინის მიმართ?

3 ლექსიკონის დახმარებით განმარტეთ შემდეგი სიტყვები და დაწერეთ შესაბამისი ზმნები:

- წრიპინი
.....
- ჩხავილი
.....
- წრუპუნი
.....

4 წაიკითხეთ ტექსტი (შემსწავლელის წიგნი, ბლოგი 1, დავალება 2) და კონტექსტის მიხედვით განმარტეთ შემდეგი ფრაზები:

- გააჭირა საქმე _____
- აღარაა მისგან საშველი _____
- თუ ღმერთი გწამს _____
- ნუ წაიღე ყურები _____
- კიდევ კარგი _____

5 წაიკითხეთ ისტორიის დასასრული და შეადარეთ ავტორისა და თქვენი (შემსწავლელის წიგნი, ბლოგი 1, დავალება 7) ვერსიები. დაწერეთ რითი ჰგავს ისინი ერთმანეთს და რითი განსხვავდება?

მე ავედი მასთან და მორიდებულად დავაკაკუნე კარებზე. კარები მუსიკოსმა გააღო. მე შევედი ოთახში და ჩამოვჯექი სკამზე. ცოტა ხანს ჩუმად ვიყავით. „დაუკარით რამე, რა...“ – ვუთხარი მე. „მე არ მეგონა,“ – თქვა მუსიკოსმა, – „რომ გაწუხებდით თქვენ... ალბათ იმიტომ, რომ ყველა ინსტრუმენტი მიყვარს“. „დაუკარით, რა,“ – გავუმეორე მე. „ორივე ხელი რომ მქონდეს, ვიოლინოზე დავუკრავდი“, – თქვა მუსიკოსმა.

ჩვენ დიდხანს ვისხედით ჩუმად.

„მე არ შემიძლია არ დავუკრა“, – თქვა მუსიკოსმა. – „მე ძალიან მიყვარს მუსიკა. ისეთი კი არა, რომელსაც უსმენენ... ისეთი, რომელსაც თვითონ ჰქმნი“... მან დახედა ინსტრუმენტს: „ეს ერთადერთი ინსტრუმენტია, რომელზეც შეუძლია დაუკრას ცალხელა კაცმა“.

„დაუკარით, რა“, – კიდევ ვთქვი მე.

მუსიკოსმა აიღო გარმონი, მიიტანა ტუჩებთან და ჩაჰბერა. მუსიკოსი უკრავდა ნაღვლიან მელოდიას. უკრავდა გრძელი ჩაბერვებით. შესუნთქვის დროს ქრებოდა დიდი ძარღვი კისერზე, მკრთალი ძარღვი შუბლზე. მერე ისევ ჩაბერავდა და... ისევ იბერებოდა კისერზე დიდი ძარღვი, ისევ ჩნდებოდა წვრილი ძარღვი შუბლზე... ეს არ იყო „წრუპუნი“, არც „ჩხავილი“ და „წრიპინი“. ეს იყო ლამაზი ნაღვლიანი მელოდია და მე მომეჩვენა, რომ ეს იყო მელოდია მეორე ხელზე.

6 რატომ იყო მეორე მუსიკოსის დაკრული მუსიკა უჩვეულო მეზობლებისთვის? დაასახელეთ მინიმუმ ორი მიზეზი:

თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრი

1 მოუსმინეთ ვიდეოჩანაწერს (5.1) და დაწერეთ, როგორ ახასიათებენ ფრანგულ პრესაში თბილისის ოპერისა და ბალეტის პირველ შენობას?

2 ვიდეოჩანაწერისა (5.1) და დამატებითი ინფორმაციის დახმარებით (მაგალითად, ინფორმაცია მოიძიეთ ინტერნეტში...) დაწერეთ, რას ნიშნავს:

ა. მავრიტანული სტილი

ბ. ფსევდო-მავრიტანული სტილი

3 რატომ იყო ქობულაძის ფარდა განსაკუთრებული?

4 მოუსმინეთ ვიდეოჩანაწერს (5.1) და კონტექსტის მიხედვით ახსენით შემდეგი სიტყვების მნიშვნელობა.

ა. თვალწარმტაცი

ბ. კულტურული მემკვიდრეობის უმნიშვნელოვანესი ძეგლი

გ. დაუძინებელი მტერი

დ. საფუძვლიანად გადაკეთდა

ე. ფართოდ გაშლის ხელებს

ბლოკი 3

თანამედროვე ქართველი მუსიკოსები

1 წაიკითხეთ ტექსტის (შემსწავლელის წიგნი, ბლოკი 3, დავალება 2) მე-2 და მე-3 აბზცები და დაწერეთ, რა განსხვავებაა ეთნოგრაფიულ მუსიკასა და სოციალურად აქტიურ მუსიკას შორის:

2 ა. თქვენ როგორ მუსიკას ანიჭებთ უპირატესობას?

მე უპირატესობას ვანიჭებ..., იმიტომ, რომ...

ბ. იზიარებთ თუ არა ირაკლი ჩარკვიანის აზრს მუსიკასთან დაკავშირებით? რატომ?

შეგიძლიათ გამოიყენოთ შემდეგი ფრაზები:

მე ვიზიარებ/არ ვიზიარებ ირაკლი ჩარკვიანის აზრს მუსიკასთან დაკავშირებით, რადგან.../ იმიტომ, რომ

3 თქვენ რომ მუსიკოსი იყოთ, რა იქნებოდა თქვენი მთავარი გზავნილი მსმენელებისთვის:

4 რას ფიქრობს ავტორი ირაკლი ჩარკვიანსა და მის შემოქმედებაზე?

5 ქვემოთ მოცემული ფრაზები ჩაწერეთ ცხრილის შესაბამის გრაფებში:

ვეთანხმები	არ ვეთანხმები	ნაწილობრივ ვეთანხმები
ერთი მხრივ ვეთანხმები, მეორე მხრივ - არა		არ ვიზიარებ თქვენს მოსაზრებას
ვეწინააღმდეგები თქვენს აზრს	ვფიქრობ, თქვენ ცდებით	ვფიქრობ, თქვენ მართალი ხართ
	ნაწილობრივ ვიზიარებ თქვენს შეხედულებას	
კატეგორიულად ვეწინააღმდეგები თქვენს ხედვას ამ საკითხთან დაკავშირებით		

დათანხმება	ნაწილობრივ დათანხმება	უარყოფა

ბლოკი 4

სუბიშვილები

1 თქვენი აზრით, რამ განაპირობა „სუბიშვილების“ ანსამბლის ასეთი წარმატება?

2 განმარტეთ, რას ნიშნავს ფრაზა – „ამავე გზით“ შემდეგ აბზაცში:

„ამავე გზით, ილიკო სუბიშვილმა და ნინო რამიშვილმა გადაარჩინეს და შეინარჩუნეს ის, რაც დღეს ქართველისთვის ყველაზე საამაყო და იდენტობის განუყოფელი ნაწილია: ქართული ცეკვა“.

3 შეცვალეთ წინადადებები ისე, რომ არ გამოიყენოთ მონიშნული კავშირები:

ა. ისევე, როგორც მე-19 საუკუნის ინგლისში მივიწყებდა ეძლეოდა საშობაო ტრადიციები და რომ არა დიდი მწერლის, ჩარლზ დიკენსის საშობაო ნოველა, „საშობაო სიმღერა“, შესაძლოა, ევროპაში სულაც არ ყოფილიყო შობა ისეთი მოვლენა, როგორიც დღეს არის.

ბ. სუბიშვილი დღეს ეს ისეთივე ბრენდია, როგორიც, მაგალითად, სახელგანთქმული ავტომობილების მწარმოებელი ამერიკული კომპანია „ფორდი“.

გ. ისეთი სახე მისცეს ეთნიკურ ცეკვებს, რომ მათ არა მარტო ეთნოგრაფებში, არამედ ხალხშიც გამოეწვია აღტაცება.

4 დაწერეთ შემდეგი წინადადებები თქვენი სიტყვებით. არ გამოიყენოთ მონიშნული ფრაზები:

ა. ცოტა თუ დაფიქრებულა, რომ **თუ არა** ილიკოსა და ნინოს ძალისხმევა 1930-1940-იან წლებში, ძნელი სათქმელია, **რა ბედი ეწეოდა** ამ საამაყო ეროვნულ ფენომენს – ქართულ ცეკვას.

ბ. კომპიუტერულ ინდუსტრიაში სტივის უდიდესი **დამსახურება** ის იყო, რომ კომპიუტერი ნერდებს **გამოაცალა ხელიდან** და ხალხს მისცა.

5 გამოიყენეთ მოცემული ფრაზები და დაწერეთ თქვენი მოსაზრება, რატომ არის მნიშვნელოვანი ქვეყნის კულტურისთვის ფოლკლორის ხალხისთვის გასაგებ ენაზე მიწოდება. გამოიყენეთ შემდეგი ფრაზები:

უპირველეს ყოვლისა, იმიტომ, რომ ამას გარდა, ამასთან, რადგანაც, ერთი მხრივ, მეორე მხრივ, დასასრულ, ბოლოს

ბლოკი 1

ყველაზე მრავალრიცხოვანი ეთნოსები საქართველოში

1 რა შეიძლება იყოს იმისი მიზეზი, რომ ეთნიკური უმცირესობები არ ფლობენ ქართულ ენას?

2 წაიკითხეთ ქვემოთ მოცემული ტექსტი და უპასუხეთ, რატომ არ იყო ქართული ენა აქტუალური ეთნიკური უმცირესობებისთვის მე-20 საუკუნის 90-იან წლებამდე.

აზერბაიჯანელები ცხოვრობენ სამხრეთ კავკასიის აღმოსავლეთ ნაწილში, აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში. ისინი აგრეთვე კომპაქტურად არიან დასახლებული საქართველოში (ქვემო ქართლში, კახეთში), დაღესტანში, ირანში. მათ საქართველოში ჩამოსახლების თავისებური ისტორია აქვთ.

საქართველოში აზერბაიჯანელი მოსახლეობის რაოდენობა განსაკუთრებით გაიზარდა XX საუკუნის მეორე ნახევარში და გაუსწრო საქართველოში მცხოვრებ ყველა დანარჩენ ეთნიკურ ჯგუფს.

საქართველოს სტატისტიკის დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული მოსახლეობის აღწერის ბოლო მონაცემებით, ეროვნული უმცირესობები მოსახლეობის საერთო რაოდენობის 16,2%-ს შეადგენენ. ყველაზე დიდ ეთნიკურ ჯგუფს საქართველოში (6,6%) აზერბაიჯანელები წარმოადგენენ, რომლებიც კომპაქტურად ქვემო ქართლში ცხოვრობენ.

აზერბაიჯანელების თვითმყოფადობისა და კულტურის შენარჩუნებაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საქართველოში მოქმედი აზერბაიჯანულენოვანი სკოლები, აზერბაიჯანული კულტურის სახლი, ფოლკლორული ანსამბლები, აზერბაიჯანელი საზოგადო მოღვაწეების – მირზა ფათალი ახუნდოვის, ნარიმან ნარიმანოვის, ჯალილ მამედყულიზადეს – სახლ-მუზეუმები. ფუნქციონირებს არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომლებიც აზერბაიჯანელთა კულტურული ცხოვრების განვითარებაზე ზრუნავენ. თბილისში მოქმედებს აზერბაიჯანული კულტურის ცენტრი და თბილისის სახელმწიფო აზერბაიჯანული თეატრი.

როგორც ისტორიიდან არის ცნობილი, საქართველოში სომხები ძირითადად XVI საუკუნიდან ჩამოსახლდნენ. ეს ის პერიოდია, როდესაც მტრისაგან შევიწროებული სომხები სამშობლოს ტოვებდნენ და უცხო ქვეყნებს აფარებდნენ თავს. საქართველო, ამ მხრივ, სომხებისათვის ყველაზე ახლო მყოფი ქვეყანა იყო, სადაც მათ თავისუფლად შეეძლოთ ცხოვრება. საქართველოში არასდროს არც ეროვნული, არც სარწმუნოებრივი დევნა არ ყოფილა.

დღესდღეობით სომხები საქართველოს თითქმის ყველა რეგიონში ცხოვრობენ. მათი კომპაქტური დასახლებებიდან განსაკუთრებით გამოირჩევა სამხრეთ საქართველოს ისტორიულ-გეოგრაფიული პროვინცია სამცხე-ჯავახეთი.

ჯავახეთში მოსახლეობის დიდმა უმრავლესობამ არ იცის ქართული ენა. რუსულმა ენამ კი, რომელიც საბჭოთა პერიოდში სხვა ეთნიკურ ჯგუფებთან კომუნიკაციის ერთადერთი ენა იყო, 1990-იან წლებში მნიშვნელოვნად დაკარგა საკომუნიკაციო ენის ფუნქცია. საბჭოთა მემკვიდრეობისა და განათლების სისტემაში წლების განმავლობაში არსებული ხარვეზების გამო ადგილობრივი მოსახლეობა მხოლოდ სომხურად ან რუსულად საუბრობს. 1990-იანი წლებიდან მოყოლებული ქართული ენის შესწავლის საკითხი ინტეგრაციის პოლიტიკის მთავარი ამოცანა იყო, თუმცა სახელმწიფოს მხრიდან, ამ მხრივ, გადადგმული ნაბიჯები მოკრძალებული და არაეფექტური აღმოჩნდა. არაქართული წარმოშობის მოსახლეობისთვის ქართული ენის სასწავლებლად განათლების სისტემაში ბოლო დროს განხორციელებული რეფორმები კი მხოლოდ წლების შემდეგ გამოიღებს დადებით შედეგებს. ჯავახეთის სომხური მოსახლეობისაგან განსხვავებით, თბილისში მცხოვრებმა სომხებმა მეტ-ნაკლებად იციან სახელმწიფო ენა, რაც განპირობებულია იმით, რომ თბილისში სომხებს ყოველდღიურ, ყოფით თუ პროფესიულ დონეზე, ურთიერთობა უწევთ ქართულენოვან მოსახლეობასთან.

წყარო: http://somxebi.blogspot.com/http://pmmg.org.ge/res/uploads/Etnosebi_Saqartveloshi.pdf

3 წაკითხული ინფორმაციის (დავალება 1) გათვალისწინებით ჩამოთვალეთ მიზეზები, რატომ ვერ ფლობენ სათანადოდ ეთნიკური უმცირესობები სახელმწიფო ენას (დაამატეთ საკუთარი არგუმენტები).

4 როგორ ფიქრობთ, რა იგულისხმება შემდეგ ფრაზებში: მოიშველიეთ კონტექსტი წიგნიდან (შემსწავლელის წიგნი, ბლოკი 1, დავალება 1) და მოიყვანეთ მაგალითები:

ა. ეროვნული ინტეგრაციის გაძლიერება

ბ. კონსტიტუციით მინიჭებული უფლება

გ. სრულფასოვანი მოქალაქე

5 წაკითხული ტექსტიდან (დავალეზა 2) გამომდინარე, დაწერეთ თქვენი მოსაზრება: რა უნდა გაკეთდეს საქართველოში იმისთვის, რომ ეთნიკური / ეროვნული უმცირესობები უკეთესად იყოს ინტეგრირებული სამოქალაქო საზოგადოებაში:

ბლოკი 2

გერმანელები საქართველოში

1 ნახეთ ვიდეოჩანაწერი (6.1) და აღწერეთ, რა პირობებით (შეღავათებით) სარგებლობდნენ საქართველოში გერმანელები და როგორ ცხოვრობდნენ?

2 რომელი რელიგიის წარმომადგენლები იყვნენ საქართველოში ჩამოსახლებული გერმანელი კოლონისტები (ვიდეოჩანაწერი 6.1) და რომელ რელიგიურ ნაგებობაზეა საუბარი ვიდეოში?

3 აღწერეთ გერმანული არქიტექტურის დამახასიათებელი ნიშნები (ვიდეოჩანაწერი 6.1 გ) ბოლნისში:

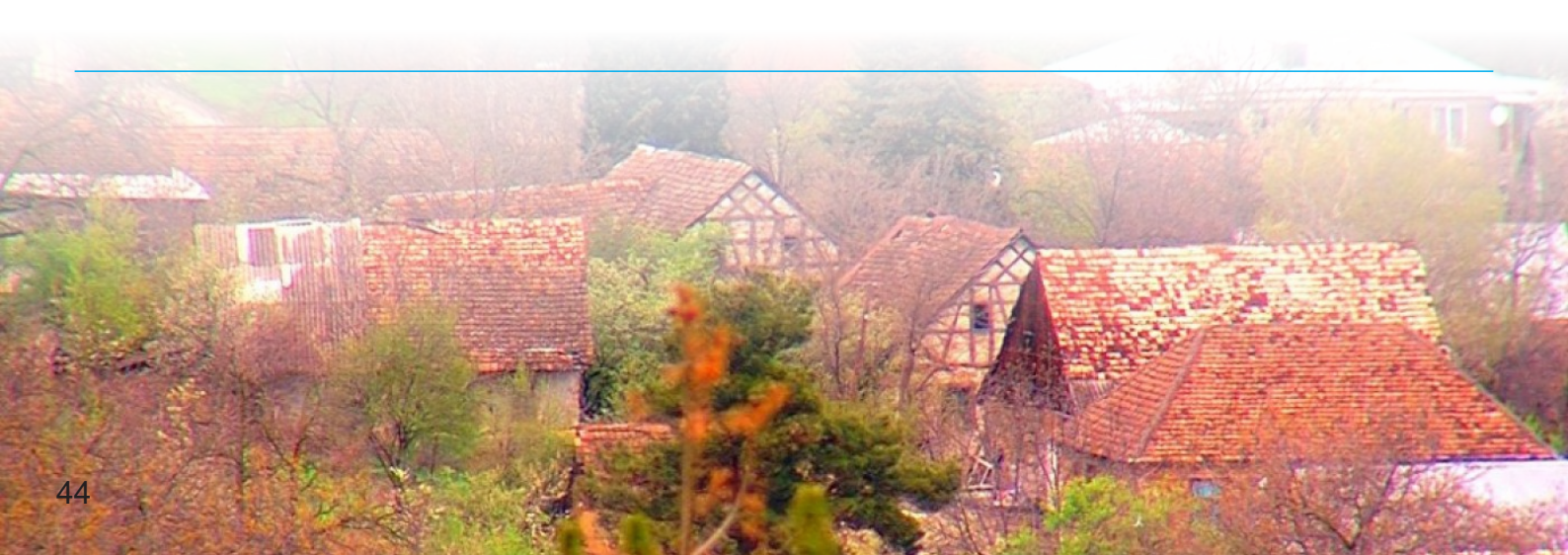
4 ვიდეოჩანაწერის (6.1 დ) მიხედვით, განმარტეთ შემდეგი სიტყვები და აღწერეთ მათი ფუნქციები:

კირხა

მარანი

სხვენი

5 თქვენი აზრით, როგორ განვითარდებოდა საქართველო გერმანელი კოლონისტების გარეშე? რა იქნებოდა დღეს განსხვავებული?

ბლოკი 3

ქართული ებრაელები

1 რითი განსხვავდებოდნენ ქართველი ებრაელები ევროპელი ებრაელებისგან?
(შემსწავლელის წიგნი, ბლოკი 3, დავალება 2)

2 რა არის პარადოქსი, რომელზეც პასუხი არ აქვს ლელა წიწუაშვილს?

3 მოუსმინეთ ვიდეოჩანაწერს (6.2 ა) და გაარკვიეთ, რა კავშირია თორასა და ბროწეულს შორის?

4 განმარტეთ შემდეგი ფრაზები კონტექსტის მიხედვით (შემსწავლელის წიგნი, ბლოკი 3, დავალება 2):

ა. წნეხის ქვეშ ყოფნა

ბ. მშრალი ინფორმაცია

გ. წერტილი არ დამისვამს

მულტიკულტურალიზმი

1 ა. გადახედეთ ტექსტს შემსწავლელის წიგნში (ბლოკი 4, დავალება 2). ავტორის აზრით, ამერიკისგან განსხვავებით, რატომ არის მულტიკულტურალიზმი პრობლემური ევროპაში?

ბ. ეთანხმებით თუ არა ავტორის მოსაზრებას? მოიყვანეთ არგუმენტები:

2 ა. დააკვირდით ტექსტში მოცემულ ტერმინებს „სასაღათე ჯამი“ და „მოსახარში ქვაბი“ და განმარტეთ ისინი თქვენი სიტყვებით:

ბ. რომელი მოდელი უფრო მისაღებია თქვენთვის: „სასაღათე ჯამი“ თუ „მოსახარში ქვაბი“? მოიყვანეთ არგუმენტები:

3 წინა ბლოკებში მიღებული ინფორმაციის მიხედვით, როგორ ფიქრობთ, საქართველოს რომელი ტერმინი მიესადაგება უფრო მეტად: „სასაღათე ჯამი“ და „მოსახარში ქვაბი“?

4 თქვენი აზრით, თავსებადია თუ არა ერთმანეთთან მულტიკულტურალიზმი და დემოკრატია?

5 ეთნიკური მრავალფეროვნება ქმნის ქვეყნის სიძლიერეს.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

www.geofl.ge